

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **K. V.**, proti odporkyni: **S**, v konaní proti nečinnosti odporkyne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **ukladá** odporkyni **povinnosť konať a vydať rozhodnutie** o žiadosti navrhovateľa zo dňa 05.09.2006 o výške prevzatej náhrady za stratu na zárobku považovanej od 01.01.2004 za úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a to do 30 dní od doručenia uznesenia súdu.

Navrhovateľovi sa **nepriznáva** náhrada trov konania.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom doručeným Krajskému súdu v Trenčíne dňa 18.04.2007 sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporkyni rozhodnúť o zmene výšky úrazovej renty, ktorá je žalobcovi vyplácaná od 01.01.2004. Navrhovateľ listom zo dňa 05.09.2006 odporkyňu požiadal podľa ustanovenia § 184 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len zákon) za použitia § 112 ods. 1 písm. a/, b/ zákona o zmenu výšky sumy vyplácanej úrazovej renty od 01.01.2004 a zaplatenie škody v sume 277 570 Sk vzniknutej za obdobie od 01.01.2004 do 31.08.2006. Odporkyňa zákonom stanovenú šesťdesiatdennú povinnosť rozhodnúť o žiadosti navrhovateľa o zmene výšky sumy úrazovej renty nespĺnila a bez vážneho dôvodu je v konaní nečinná.

S poukazom na uvedené požiadal navrhovateľ súd, aby vydal uznesenie, ktorým zaviazá odporkyňu ako verejnoprávnu inštitúciu, aby v uvedenej veci konala a prestala zneisťovať navrhovateľa, keď nerešpektuje jeho právo vyplývajúce aj z článku 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa, a aby vydala rozhodnutie podľa § 209 a § 210 zákona v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu.

Odporkyňa sa k podanému návrhu vyjadrila tak, že na predmetný list navrhovateľa reagovala listom č. 221-4773/2006 zo dňa 03.01.2007, v ktorom informovala

navrhovateľa, že úrazová renta mu je poskytovaná od 01.01.2004 v správnej výške v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Ďalším listom č. 22-1226/2007 zo dňa 12.03.2007 navrhovateľovi vysvetlila spôsob výpočtu úrazovej renty. V prípade navrhovateľa nejde o úrazovú rentu podľa § 88 zákona, ale o náhradu za stratu na zárobku, ktorá sa od 01.01.2004 považuje za úrazovú rentu, avšak jej suma je určená podľa právnych predpisov platných do 31.12.2003. Navrhovateľ nevyužil svoju zákonnú možnosť podať voči jednotlivým rozhodnutiam, ktorými mu bola úrazová renta zvyšovaná – valorizovaná, opravný prostriedok podľa § 219 zákona.

S poukazom na uvedené navrhla súdu, aby návrh zamietol ako neopodstatnený v celom rozsahu.

Krajský súd v Trenčíne v rámci prípravy konania zistil, že nie je vecne príslušný na konanie o návrhu, preto uznesením č.k. 11S 28/2007-9 zo dňa 25.06.2007 rozhodol, že nie je vecne príslušný na konanie a po právoplatnosti bude vec postúpená vecne príslušnému Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 08.08.2007.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný podľa § 246 ods. 2 písm. b/ O.s.p. na konanie o podanom návrhu na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy, po oboznámení sa s obsahom návrhu a vyjadrením odporkyne dospel k názoru, že návrh bol podaný *dôvodne*.

Podľa § 250t ods. 1 O.s.p. ak fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Podľa § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení Sociálna poisťovňa preberá od 01.01.2004 výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26.11.1993.

Podľa 272 ods. 2 citovaného zákona nároky na výplatu plnení uvedených v odseku 1 sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31.12.2003, ak nárok na výplatu týchto plnení trvá aj po 31.12.2003, poskytujú sa v sume, v akej patrili do 31.12.2003.

Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia zákona, náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, ktorá sa vyplácala k 31.12.2003, a nárok na jej výplatu trvá aj po tomto dni, sa považuje za úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrila do 31.12.2003. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane.

Podľa § 83 zákona č. 461/2003 Z.z. *poškodený* na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec, okrem sudcu a prokurátora a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila *choroba z povolania*.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je toho názoru, že prijatím zákona č. 461/2003 Z.z. a zmenou inštitútu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú v súvislosti s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania na inštitút úrazového poistenia zamestnávateľa s právom poškodeného na úrazovú rentu, nemôže dôjsť k zhoršeniu postavenia poškodených poberajúcich plnenia zamestnávateľa zo zodpovednosti za škodu k 31.12.2003. Nezáleží pritom na spôsobe priznania plnenia – náhrady za stratu na zárobku. Bez ohľadu na to, či sa náhrada za stratu na zárobku vyplácala na základe súdneho rozhodnutia alebo na základe dohody uzavretej, čo aj konkludentne, na základe faktického plnenia zamestnávateľa, bola odporkyňa podľa § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. povinná **prebrať** od 01.01.2004 od zamestnávateľa **výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu** pri pracovnom úraze a chorobe z povolania. Takéto plnenia bola povinná odporkyňa prevziať, **ako plnenia patriace** poškodenému podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.

Ak odporkyňa dospela k záveru, že vyplácané plnenie k 31.12.2003 svojou výškou a spôsobom výpočtu zo strany zamestnávateľa nezodpovedá právnym predpisom účinným do 31.12.2003, nemôže bez ďalšieho prevziať výplatu len časti plnenia vyplácaného k 31.12.2003 a na základe vlastného prepočtu poukazovať len časť plnenia. Ak dospela odporkyňa k inému výpočtu výšky náhrady za stratu na zárobku patriacej navrhovateľovi (§ 272 ods. 2 veta druhá zákona č. 461/2003 Z.z.), musí vydať rozhodnutie o tom, v akej výške preberá plnenie patriace podľa predpisov účinných do 31.12.2003 považované po 01.01.2004 za úrazovú rentu a tak dať navrhovateľovi možnosť domáhať sa preskúmania svojho rozhodnutia. Každú zmenu vo výške plnenia však mala odporkyňa predovšetkým **a vopred prerokovať s poškodeným a oboznámiť ho s podkladmi možného rozhodnutia**. Ak odporkyňa mieni zmeniť preberaný nárok, **musí vždy vydať rozhodnutie** pretože podkladom na vyplácanie úrazovej renty už nie je pôvodný titul, ale *zmeňujúce rozhodnutie odporkyne*.

Na tom nič nemení ani skutočnosť, že samostatný procesný postup prevzatia výplaty podľa § 272 ods. 1 a 3 zákonodarca neupravil spôsobom nepripúšťajúcim pochybnosti o tom, ako má odporkyňa postupovať v prípade zistenia skutočností svedčiacich o nesprávnom výpočte sumy preberanej výplaty.

S poukazom na článok 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky považuje najvyšší súd **za ústavne konformný len taký výklad § 272 ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý neukracuje poškodeného na jeho práve poznať dôvody akéhokoľvek rozhodnutia**, dotýkajúceho sa jeho práv a oprávnených záujmov. Preto ak odporkyňa modifikovala výšku prevzatého plnenia od 01.01.2004, musí o tom vydať aj rozhodnutie, lebo v materiálnom zmysle rozhodovala o práve navrhovateľa.

Podľa § 179 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona, do pôsobnosti ústredia patrí rozhodovanie v prvom stupni o.i. o úrazovej rente. Suma náhrady za stratu na zárobku, ktorá podľa odporkyne navrhovateľovi **patri** aj po 01.01.2004 podľa predpisov platných do 31.12.2003 **je považovaná za úrazovú rentu**. **Odporkyňa sa preto nemôže zbaviť povinnosti vydania rozhodnutia o výške dávky, ktorú bude považovať po 01.01.2004 za úrazovú rentu**. Neobstojí

preto ani tvrdenie odporkyne, že rozhodnutie nemá na základe akého ustanovenia zákona vydať. Po 01.01.2004 však odporkyňa koná a rozhoduje o úrazovej rente, a aj prevzatá výplata náhrady za stratu na zárobku sa podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. považuje za úrazovú rentu. Odporkyňa nemôže na navrhovateľovi spravodlivo očakávať, že sa bude určenia sumy takto posúdenej úrazovej renty domáhať sám v súdnom konaní. Odporkyňa totiž fakticky s materiálnymi dôsledkami rozhodla o výške plnenia patriaceho navrhovateľovi od 01.01.2004, bez vydania formálneho rozhodnutia o takto určenej sume. Niet preto rozumného dôvodu pre nevydanie formálneho rozhodnutia, v ktorom odporkyňa náležite odôvodní na základe vykonaného dokazovania nesprávnosť výpočtu zamestnávateľa. Súd môže v správnom súdnictve preskúmavať zákonnosť jej rozhodnutia v tzv. plnej jurisdikcii, keďže ide o posudzovanie nárokov vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov.

Podľa § 250t ods. 4 O.s.p. súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Z týchto dôvodov súd podľa § 250t O.s.p. návrhu navrhovateľa vyhovel.

Podľa § 250t ods. 5 O.s.p. navrhovateľ má právo na náhradu trov konania, ak súd návrhu vyhovel. V tomto prípade si navrhovateľ náhradu trov konania neuplatnil, ani z obsahu spisu nevyplývalo, že by mu súdne trovy vznikli, súd z uvedených dôvodov navrhovateľovi trovy na náhradu nepriznal.

POUČENIE: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 23. januára 2008

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková